

Bliver på biblioteker på professionsbacheloruddannelser næste offer for besparelser?

For et par måneder siden blev Mads Kofoed afskediget som bibliotekar på SIMAC som led i en sparerunde. Han nærer ingen mistillid til beslutningen, men han er bekymret for, om de generelle besparelser på landets professionsbacheloruddannelser kan få sektoren til at nedprioritere bibliotekerne

□ Rasmus Hage Dalland, Redaktør Revy

For nogle måneder siden blev Mads Kofoed afskediget fra sit job som bibliotekar på SIMACs bibliotek. Den officielle begrundelse var besparelser – Mads Kofoeds ansættelse samt fem tilknyttede assistenter udgør tilsammen omtrent et årsværk.

Ved Mads Kofoeds ophør var det for ham uklart, om biblioteket skulle fortsætte og i hvilken form. Men i en mail til Revy skriver direktør for SIMAC, Lene Daugaard:

”Biblioteket på SIMAC nedlægges ikke, men omlægges til en anden model at administrere biblioteksfunktionen på. Dette arbejde pågår internt, og som skal sikre SIMACs studerende en fortsat servicering og brug af biblioteksfunktionen.”

SIMAC er en lille institution med omkring 900 studerende og 100 ansatte, som uddanner professionsbachelorer til den maritime sektor

– skibsførere, maskinmestre og skibsofficerer. Som daglig leder af biblioteket bestod Mads Kofoeds arbejde i hjælpe med informations-søgning, finde studiebøger, kommunikere på sociale medier og undervise i informationskompetencer. Et arbejde både han og de studerende var glade for – efter eget udsagn har han modtaget mange positive tilbagemeldinger fra studerende, som har taget hans kurser.

Men Mads Kofoed kan godt frygte, at nedskæringen – eller ’omlægningen af biblioteksfunktionen’ – er et led i en større tendens.

”Med de besparelser, vi ser på uddannelsesområdet, kunne noget desværre godt tyde på, at tendenserne fra ungdomsuddannelserne er ved at sprede sig til professionsbacheloruddannelserne. Og det er problematisk.”

I Revy 1 2025 beskrev vi, hvordan der er opstået et ’sort hul’ på de studerendes uddannelsesrejse, da det ikke er et krav, at gymnasier tilbyder biblioteksservices til studerende, og at man mange steder derfor vælger den besparelse, der er forbundet med at skære biblioteksfunktionen fra.

”Det handler selvfølgelig om penge, men det er det lette svar,” siger Mads Kofoed.

”Jeg har oplevet, at det også er svært at overbevise både undervisere og studerende om værdien af biblioteksfunktionen og informationsarbejdet. Det skyldes måske Google og ChatGPT – en misforstået idé om, at bibliotekar er overflødige.”

Værdien af biblioteksarbejde

Ved indgangen til 2024 meldte landets seks professionshøjskoler om besparelser for i alt 300 millioner kroner – nogle af dem strækker sig frem mod 2028 – og nedlæggelse af over 200 stillinger.

Det betyder selvsagt ikke automatisk nedlæggelse af biblioteker. Men Mads Kofoed er overbevist om, at man skal have gang i diskussionerne om værdien af biblioteksarbejdet på uddannelsesinstitutionerne nu, hvis ikke bibliotekerne ad åre skal ende med at blive betragtet som lavthængende frugter, når der skal spares penge.

Ifølge Mads Kofoed er det nemlig ikke alene et tab for bibliotekssektoren og de mennesker, der arbejder i den, men også et tab for den almene dannelse.

”Det fineste ved gymnasie- og uddannelsesbiblioteker er, at man ikke kun tænker på at levere et produkt, men også på noget alment dannende. Og der er ikke noget tidspunkt, hvor almen dannelse er vigtigere end lige nu. Hvis vi smider det væk, står vi med en generation af danskere, der, selvom de generelt er oplyste og kritisk tænkende, risikerer at mangle nogle færdigheder til at tage del i samfundet, som jo også bliver mere og mere digitalt og præget af kunstig intelligens. Og dér har bibliotekerne en vigtig rolle at spille.”

Tværgående samarbejde

Mads Kofoed peger på, at der trods nedskæringer er mange gode løsninger med samarbejder uddannelsesinstitutioner imellem og med kommuner, der prioriterer biblioteksfunktionen ved at have fælles, tværgående bibliotekstilbud. Det kan man kalde en slags centralisering, men det er ikke desto mindre en måde at sikre, at biblioteksfaglighed og ekspertise bliver bevaret og prioriteret.

Selv mener Mads Kofoed, det ville være oplagt for mindre uddannelsesinstitutioner som SIMAC at søge samarbejde med andre lignende uddannelsesinstitutioner, som for eksempel UCL, men også institutioner som SDU eller sågar DTU. Det handler ikke bare om at bevare et bibliotek, men om at sikre og anerkende værdien af den biblioteksfaglighed, der skal klæde nutidens unge mennesker på med gode, solide informationskompetencer.

”Det er vigtigt, at man i sektoren er opmærksom på udviklingen og begynder at diskutere og samle viden om, hvordan bibliotekslandskabet udvikler sig – ikke mindst om bibliotekets funktion og rolle i samfundet. Ellers risikerer man at skabe et endnu større hul på de studerendes uddannelsesrejse,” siger han.

Navnenyt

Har du skiftet stilling, fået dit første job på et FFU-bibliotek eller er din kollega gået på pension efter mange år i bibliotekssektoren?

Så hører vi gerne fra dig. REVY introducerer sektionen Navnenyt, hvor vi forsøger at holde øje med, hvem der træder af og til. Send information, foto og tekst til: navnenyt@dfdf.dk.

Bemærk i øvrigt også, at REVYs redaktion har fået en ny mailadresse, hvortil du kan sende artikler, forslag, tips, ris og ros: revy@dfdf.dk